

ዝሓዝናዮ
አይነቃልል ከይንክቱ
ናብ ዕንፅል-ፅል

ኣብ ውዲት አግኢያን
አመልኪቱ ዝተዳለወ ትንተናዊ
ፅሑፍ

ቀዳማይ (i) ክፋል Part – One (i)

ኣብ ህዳሰ ኢትዮጵያ

ጉንቦት 7፣ 2009 ዓ.ም.

መቐለ

Table of Contents

1	መጠቀሚያ	3
2	አካል ሃገራት አፍሪካ	5
3	ርክብ ኢትዮ-ኤርትራ	7
3.1	እጃም ትምክህት አብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን.....	7
3.2	እጃም ሻዕብያ አብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን.....	8

1 መእተዊ

ኢትዮጵያ ናይ ወዲሱብ ዘርኢ መቐል ጥራሕ ዘይኮነትስ ናይ ዘመናዊ ስልጣን ወዲሱብውን ካብ ዝጀመራ ናይ ዓለምና ከባቢታት ሓንቲ ከምዝኾነት፣ ኣብ ዓለምና ዘመናዊ መንግስቲ ምሕደራ ካብ ዝነበረን ዝባሃላ ውሑዳት ሃገራት ሃገርና ሓንቲ ከምዝነበረት ናይ ታሪክ ዓቕራታት ይሕብሩ። ካብቲ መኹርዒ መግለጺታታ ታሪኻ ዝጥቀስ ሓደ ኣብ ታሪኻ ንባዕዳዊያን ዝሓቲ ኣሜን ኢላ ተገዚኣ ዘይትፈልጥን ንዝመፀ ባዕዳዊ ወራሪ እናሕፈረት ትመልስ ዝነበረት ብሕታዊት ኣፍሪካዊት ሃገር እያ። ገለ ገለ ተዓዘብቲ ከምዝብልዎ ኢትዮጵያዊ ናይ ባዕዳውያን መግዛእቲ ፅዕንቶ ዘይሓደሮ ብኩርዓቱ፣ ዓርስ እምነቱን ኣብ ሰብኣዊ መንነቱ ካብ ማንም ፃዕዳ ኣትሒቱ ዘይርኢ ምጂኑ ብርሑቕ ተለልዮ እዩ ይብሉታ። እዚ ኣቦታትና ዘውረሱና ሉኣላዊነት ሃገርና ብዘይምንም ቅድመ ኩነት ናይ ምኽባር ጀግንነት ፋሉይ መግለጺ መንነት ኢትዮጵያውያን ኮይኑ እነሆ ኣብዙ ዘለናሉ እዋን እውን ንዝመፀ ወረራታትን ተፃብኣታትን ብጀግንነትን ብሰዓራይነትን እናመከትናዮም ንርከብ። ይኹን እምበር ማዕረ ምስ እዚ መኹርዒ ታሪክናን መንነትናን ዘሰክፍን ዘሕፍርን ምስሊ ድማ ኣለና። እሱውን ቅድሚ ሰለስተ ሺሕ ዘመን ብዘመናዊነትን ሓያልነትን ቅድሚ ሃገርና ከምዘይነበርና፣ ናይ ውሽጢ ፀገማታ ምእላይን ምፍታሕን ኣብዮዋ ንዘመናት ንድሕርሕሪት ድሕሪ ምጉዓዝ ካብ ዓለምና ናይ መጨረሻታ ድኻ፣ ብዘይ ምፅዋት ጠጠው ዘይትብል ኣብ ኣፍደገ ምብትታን ዝበፀሐት ሃገር ክሳብ ምጂን በጺሓ ነይራ።

ኣብ መወዳእታ ግን ሳላ ቅነዕ መስመር ወያይ ዴሞክራሲን ህዝባዊ ውግንና ዘለዎ ውድብ ምርካብና ድሕሪ ናይ 17 ዓመት መሪር ቃልሲ ነቲ ናይ ድኽነትን ድሕረትን ዋርድያ ዝነበረ ናይ ትምክሕቲ ስርዓት፣ ከም ስርዓት ከምዘይምለስ ንሓንሳእን ንሓዋሩን ብምድምሳስ ዴሞክራሲያዊን ሕገ-መንግስታዊን ስርዓት ብምህናፅናን ልምዳታዊን ዴሞክራሲያዊን መሰመር ብምጭባጥና እነሆ ናብ ናይ ቀደም ናይ ስልጣንን ምዕባለን ቦታና ንምምላስ ኣብ ሰሉጥ ጉዕዞ ንርከብ። ሓዚ ኢትዮጵያ ብህንፀት ዴሞክራሲያዊ ፌዴራላዊ ስርዓት ከምኡውን ሰሉጥ፣ ቀፃልነት ዘለዎን ፍትሓዊን ኤኮኖሚያዊ ልምዳት ብምምዝጋብ ካብ ዓለምና ተጠቓሲት ሃገር ኣብዝኾነትሉ እዋን ናይ ሕሉፍ ስርዓታት ቅሪታት ዝኾኑ ትምክሕትን ፀቢብነትን ኣተሓሳስባን ተግባራትን ውጥም ቅልቅል እናበሉ ካብ ጉዕዞ ልምዳትና ከተዓናቕፉና እንትፍትኑ ይረኣዩ ኣለዉ። ካብ መወዳእታ 2008 ዓ.ም. ክሳብ መጀመሪያ 2009 ዓ.ም ኣብ ዝተወሰኑ ከባቢታት ኦሮሚያን ኣምሓራን ክልላት **ኣብ መሬት ዘየሎ ሓቂ “ልዕልነት ተጋሩ፣ ልዕልነት ህወሓት ጠጠው ይበል” ብዝብል** ዝተልዓለ ዓመፅን ብፀብፀን እንትንርኢ ብዋናነት ካብ ድሑር ኣተሓሳስባን ተግባርን ፀቢብነትን ትምክሕትን ዝብገስ ኮይኑ፣ ናይ ኢትዮጵያ ምዕባለን ምርግጋዕን ብዘይደልዩ ናይ ደገ ሓይሊታት ኢድ ኣእታውነትውን ከምዝነበሮ ኩሉ ዝፈልጦ ሓቂ እዩ። **ነዚ ዝተፈጠረ ዓመፅን ብፀብፀን ቢደገ ኮይኖም ቴክኒካዊን ገንዘባዊን ድጋፍ ብምግባር ዝመርሕዎ ዝነበሩ ብፍላይ ሓይሊታት ግብፅን ሻዕብያን ዝሓንፀፀዎ ውዲት እንትንርኢ።**

ኢትዮጵያ ንምብታን ወይ ንምሕማስ ኣብቶም በዝሒ ህዝቢ ዘለዎም ብሄራት ኣርሞን ኣምሓራን እንተሰራሕና ናብ 60% ዝኸውን ህዝቢ ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ከዘምት እንተገይርና ኢትዮጵያ ብቀሊሉ ናብ ብፅብፅን ምብታንን ከተምርሕ ትኸእል ዝብል እዩ ነይሩ። ውፅኢቱውን ዋላ ከምቲ ዝተሓሰበ ኣይኹን እምበር ኣብዚ ዕግርግርን ብፅብፅን ንዓመታት ዝሃነፅናዮም ቀሊል ዘይበሃል መሰረተ ልምዓታትን ዘፍረናዮ ሃፍትን ኣብ ክልተ ሰለስተ መዓልቲ በኒኑ እንትጠፍእ ተዓዚብና ኢና። እዚ ከምቲ ዝተሓሰበሉ ውዲት ርሑቕ እንከይከደ ብተሳትፎ ህዝብን ብጠንካራን ዘዩዳግም ስጉምቲ መንግስቲን ብቐሊሉ ኣብ ቁፅፅር ክውዕል ተገይሩ እዩ።

እዘም ናይ ጥፍኣት ሓይሊታት እዚ እም ዝሓሰብዎ ውዲት ናይ ምፍሻሉ ምኽንያት **ኣብቲ ዓመፅን ብፅብፅን ህዝቢ ትግራይ ሰለዘይተሓወሰ ንቲ ስርዓት ብቀሊሉ ከናውዖ ኣይከኣለን ሰለዚ ትግራይ'ውን ኣብቲ ውዲትና ከካተት ኣለዎ** ብዝብል ሓዚ ህዝቢ ትግራይ ካብቲ ተቃሊሱ ዘምፀኦ ስርዓት ንምንፃል፣ ካብታ ሓብሒቡ ዘዕበዩ ብሕታዊት ውድቡ ህወሓት ንምንፃልን ንበላዒ ንምሃብን መጠነ ሰፊሕ ኣፍራሲ ፕሮፖጋንዳ እንትነዝሑ ንፊኦም ኣለና። ነዚ ዕላማ ሓዘም ካብ ዝንቀሳቐሱ ሓደ ኣግኣዚያን ዝብል ኮይኑ ኣብ ማሕበራዊ ሚዲያ ኣጀንዳ እንትገብርዎ ይረኣ ኣሎ። **ሰለዚ ናይ ኣግኣዚያን ውዲት እንታይነትን ሳዕቤኑን ንምርዳእ እዚ “ዝሓዝናዮ ኣይኒቃልል ከይንኣቱ ናብ ዕንፅል-ፅል” ዝብል ርእሲ ትንተናዊ ፅሑፍ ተዳሊዶ ኣሎ። ዝርዝሩ ከምዝሰዕብ ቀሪቡ ኣሎ።**

ካብ ናይ ዝሓለፉ ፅሑፋትና ዝተውሃበ ሪኒቶ በቢ ምዕራፊፍ ወይ ክፋል እንተዝቐርብ ዝብል ሰለዝበፅሓኒ ንምንባብ ብዝጥዕም ኣብ ሰለስተ ክፋል ገይርና ነቐርበልኩም ኣለና፡-

- ቀዳማይ ክፋል መእተዊ፣ ኣካልላ ሃገራት ኣፍሪካ፣ ኣብ ርክብ ኢትዮ-ኤርትራ እጃም ትምክሕቲ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን
- ካልኣይ ክፋል ኣብ ርክብ ኢትዮ-ኤርትራ እጃም ሻዕብያ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን፣ ኩነታት ኢትዮጵያን ኤርትራን ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ትምክሕቲ
- ሳልሳይ ክፋል ምንቅስቓስ ኣግኣዚያንን ውዲቱን ምስ መጠቓለሊ

ንዝኾነ ሕቶን ርኢቶን ብ hidaseethiopia@yahoo.com ክበፅሓኒ ይኸእል።

ሰናይ ንባብ
ሀዳሰ ኢትዮጵያ
ጉንበት 7፣ 2009 ዓ.ም.

2 ኣካልላ ሃገራት ኣፍሪካ

ኣፍሪካ ሃገራት ዋላኳ ድሕሪ ብዙሕን መሪርን ቃልሲ ካብ ባዕዳዊ መግዛእቲ ሓራ እንተወገ፣ ግን ድማ ንሕና ኣፍሪካውያን ነፃነትና ረኺብና ብሰላም ከይንነብርን ውራይ ልምዓትና ከይንገብር፣ ባዕዳውያን ዝሓት ነንባዕልትና ክንናኸስን ክንናቆር ዘግብር ዝተፈላለዩ ቡዙሓት ናይ ዶብ ውዕላት ገዲፎምልና እዮም ከይዶም። እዞም ውዕላት ድማ ዝተፈላለዩ ትርጉማት ዝህቡ፣ ኣብቲ ሓደ ሃገር ትረኽቦን ኣብቲ ካሊእ ትረኽቦን ሰነዳት ነኒባዕሉ ዘይሰማማዕ፣ ናብ ጎንጊን ኩናትን ዘእቱ ኣብ ሞንጎ ባዕዳውያን ዝሓት ዝተገበሩ ናይ ዶብ ውዕላት እዮ።

እቲ ናይ ባዕዳውያን ዝሓት ውዕላት ብቁምነገሩ እንትረእ : ሓደ ብሄር፣ ሓደ ሃይማኖት፣ ዋላውን ሓደ ዓሌት ወይ ቤተሰብ ኣብ ክልተ ሰለስተ ዝመቐለ ውዕላት እዩ ነይሩ። እዚ ድማ ንባዕዳውያን ዝሓት ንመግዛእቲ ዝጥዕምን ናይ ኣፍሪካ ተፈጥሮ ሃፍቲ ንምቅርማት ዝግለመ ጄኦግራፊያዊ ኣካልላ እምበር ካሊእ መነባብሮ ህዝቢ፣ ሃይማኖት፣ ብሄር፣ ዓሌት፣ ወዘተ ኣብግምት ዘእተወ ኣይነበረን።

ናይ ከባቢና (ናይ ቀርኒ ኣፍሪካ) ምስ ኢትዮጵያ ዝዳበዋ ጥራሕ እንተሪኢና ባዕዳዊ መግዛእቲ ንብሄራት፣ ሃይማኖታት፣ ዓሊታት ኣብ ክልተ ሰለስተ ዝኸፋፈለ እዮ። ንኣብነት

- ትግርኛ፣ ኢሮብኛ ወይ ድማ ሳሆ፣ ኩናምኛ ተዛረብቲ ኣብ ክልተ (ኢትዮጵያን ኤርትራን) ዝኸፈለ፣
- ዓፋርኛ ተዛረብቲ ኣብ ሰለስተ (ኢትዮጵያ፣ ኤርትራን ጁቡቲን) ዝኸፈለ፣
- ሱማልኛ ተዛረብቲ ኣብ ኣርባዕተ (ኢትዮጵያ፣ ጁቡቲ፣ ሶማሊያን ኬንያን) ዝኸፈለ
- ኦሮምኛ ተዛረብቲ ኣብ ክልተ (ኢትዮጵያን ኬንያን)
- ቤንሻንጉል ጉምዝን ጋምቤላን እውን ኣብ ክልተ (ኢትዮጵያን ሱዳንን) ዝኸፈለ

ዘይፍትሓዊ፣ ፀረ ህዝቢ ኣካልላ ኢና ተቐቢልና። መብዛሕተን ኣፍሪካ ሃገራት ናፅነተን ምስረኽባ እቲ መግዛእቲ ነዚሕዎ ዝኸደ መርዚ (ናይ ዶብ ውዕላት) ከመይ ጌርና ንክላኸሎ፣ ከመይ ገይርና ካብ ናይ ሕድሕድ ውግእን ንሕንሕን ንወፅእ፣ ከመይ ጌርና ህዝብና ካብ ድኽነትን ድሕረትን ነውፅእ ዝብል፣ ኣንገብጋቢ ሕቶ እዩ ነይሩ። ኣብዚ ብዙሓት መማረፅቲ ሓሳባት ክቐርቡ ዝኸእልሉ ዕድል ነይሩ ሕዝውን ክለዓል ይኸእል፣ ይለዓል እውን ኣሎ። ኣብቲ ሽዑ እዋን ካብ ዝለዓሉ ዝነበሩ ሓሳባት ንምጥቃስ ዝኣክል ባዕዳዊ ዝሓት ካብ ከዱልና ካብ ሓንቲ ሓብራት መንግስታት ኣፍሪካ ዝብል መማረፂ ጀሚሩ ዝተፈላለዩ ኣካልላታት ማለትውን ብሃይማኖት፣ ብብሄር፣ ብቋንቋ፣ ብዓሌት ወይ ጎሳ ንግበሮ ዝብል ሓሳብ ዘይለዓሉ ኣይነበሩን። ንምጥቃስ ዝኣክል፡-

- ሓንቲ ሃገር (ሓብራት መንግስታት ኣፍሪካ) ንኹን እንተኢልና ኣብዝተፈላለዩ ብርክታት ምዕባለን ስልጣነን ኮይንካ፣ ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ ትምክሕትን ፀቢብነትን ድሕረታት ኣተሓሳስባታት ኮይንካ

ብኣዋጅ ሓንቲ ኣፍሪካዊት ሃገር ምባል ዘይሕሱብን ብዙሓት ከበድቲ ፈተናታት ምግጣሙ ዘይተርፍ እዩ ነይሩ።

- በቶም ሃይማኖት፣ ብሄር፣ ቋንቋ፣ ዓሌት ወይ ጎሳ ንግበሮ እንተዝበሃል ነይሩ ምስቲ ኣፍሪካ ሃገራት ኣብ ትሕቲ ባዕዳዊ መግዛእቲ ምንባሪን ተኣሳሲሩ ምስቲ ዝሰልጠነን ዝተምሃረ ሓይሊሰብ ዘይብለን ምዃን ተኣሳሲሩ፣ ምስቲ ዘመናዊ ቴክኖሎጂ ዘይወነና ምዃን ተተሓሒዞ ካሊእ ዶብ ምሕንፃፅ ኣፀጋሚ ይገብሮ። እንኳንዶ ከምዚ ዝበለ ናይ ናፃ መንግስታት ዶብ ንምሕንፃፅ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓዲ /ነፃ መንግስቲ/ ኮይንካ ዝግበር ናይ ወረዳታት ጣብያታት ኣካልላኻ ክንደይ ፀገማት የጋጥምዎ ከምዘለዉ ንምንም ሕቡእ ኣይኮነን። ብዝሰልጠኑን ቴክኖሎጂ ዝወነኑን ምዕቡላት ሃገራት ነስርሓዮ ወይ ንሓንፅዖ እንተተባሂሉውን ነዚ ዝኸውን ናይ ወፃኢ ሸርፊ ካብዘን ድኻታት ሃገራት ኣፍሪካ ክርከብ ዘይሕሱብ እዩ። ኩሎም ፀገማት ሰጊርና በዚ ዝበሃል ዘሎ ንሓንፅዖ እንተተባሂሉ ንሃገርና ኢትዮጵያ ድማ ዝህልዎ ፅልዎ ብጣዕሚ ሓደገኛ ይኸውን። **ምኽንያቱ ናፅነታ ሓሊያ ዝነበረት ሃገርና ኢትዮጵያ ኣብ ብዙሓት ክፋላት ክትመቓቓል ዝገብርን እቲ እንኹርዐሉን እንሕበነሉን ታሪኽና (ንዘመናት እናተፋረቐ ዝመፁ ዝነበሩ ባዕዳውያን ወረርታን ዝእትን እናሕፈርካ ናይ ምምላሰ ታሪኽ) ሰብ ዋና ዘይብሉ ነበረያ ነበረ ኮይኑ ክተርፍ ዝገብር ብምዃኑ እዩ።**

ኣብ መወዳእታ እቲ መግዛእቲ ነዚሕዎ ዝኸደ መርዚ (ናይ ዶብ ውዕላት) ከመይ ጌርና ንክላኸሎ፣ ከመይ ገይርና ካብ ናይ ሕድሕድ ውግእን ንሕንሕን ንወፅእ ዝብል ጭንቂ ምላሽ ንምሃብ ብውድብ ሓድነት ኣፍሪካ መሪሕነት ብምዝታይ ናብ ሓደ መደምደምታ ተበጊሑ። ንሱውን ባዕዳዊ መግዛእቲ ዝፈጠሮ ዶብን ውዕላትን ዘይፍትሓዊ፣ ነኒባዕሉ ዝዋቓዕ፣ ብሄር፣ እምነታት፣ ዓሌታት ኣብ ክልተ ሰለስተ ዝመቐለ ከምዝኾነ ዝፍለጥ እኳ እንተኾነ፣ ግን ድማ **ከምቲ ገዛእቲ ዝሓሰብዎ ዝተፈላለዩ ሮጃሒታትን ውዕላትን እንዳምጻእና ነንባዕልትና ንከይንዋዳእ ቅድሚ ናፃ ምውፃእ ዝነበሩ ናይ ቀረባ ውዕላት ብምኽባር ዝለዓሉ ናይ ዶብ ሕቶታት በዞም ውዕላት መሰረት ብሰላማዊ መንገዲ እናፈታሕና ቀንዲ ውራይና ግን ህዝብና ካብ ዘለዎ ድኻነትን ድሕረትን ዘናግፍ ኢጅንዳ ክንገብር ይግባእ ዝብል ሰምምዕነት ተበጊሑ። በዚ መሰረት ኣብ ኢትዮ-ኤርትራ ዝለዓሉ ናይ ዶብ ሕቶታት ድማ ውዕላት 1902ን 1908ን ብምኽባር ሰላማዊ ብዝኾነ መንገዲ ክንፈትሖ ይግባእ ማለት እዩ።** ስለዚ ካብ ናብ ዘይዛሪ ውግእን ጎንፅን ምብኻን ሃፍትን ምእታው እዞም ውዕላት እዚኦም ሒዝካ ምኻድ ትኽክለኛን ውዲት ባዕዳዊ ገዛእቲ ዘፍሸለን ኣፍሪካዊ መፍትሒ እዩ ምባል ይክኣል።

3 ርክብ ኢትዮ-ኤርትራ

ናይ ኣፍሪካ ሃገራት ካብ ባዕዳውያን መግዛእቲ ሓራ እንትወግ ናይ ኤርትራ ጉዳይውን ከም ሓደ ብባዕዳውያን ዝእኒ ዝተገዘአት ሃገር ተራእዩ ከመይ ትኹን ? ዝብል ሕቶ ተላዒሉ ብዙሓት መማረጊ ሓሳባት ዝቐረቡ እንትኹኑ ኣብ መወዳእታ ግን ብናይ ህዝበ ውሳኔ ብኣብዝሓ ድምጺ ምስ ኢትዮጵያ ክትከውን ተወሲኑ። **እዚ ውሳኔ እንትትግበር ድማ ኣፈፃፀማኡ ብፌዴሬሽን መልክዕ ክኸውን ተወሲኑ ተግባራዊ ኮይኑ።** ኣብዚ ጊዜ ኤርትራ ዘመናዊ ሕገመንግስቲ፣ ዴሞክራሲያዊ መረጃታት፣ ናፃ ፕረስ ዘተኣታተወትን ብተነፃፃሪ ምስ ፊውዳላዊ ስርዓት ትኸተል ዝነበረት ኢትዮጵያ እንትነፃፀር ዝሓሸ ዘመናዊነት ስርዓት መንግስቲ ኣብ ምትእትታው ከምዝነበረት መዛግብቲ ታሪክ ይሕብሩ።

3.1 እጃም ትምክሖቲ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን

ኣብ ሓንቲ ሃገር ብሓደገፅ

- ድሑር ፊውዳላዊ ስርዓት፣ ንጉስ ኣይኸሰስ ሰማይ ኣይሕረስ ብዝብል ፀረ ህዝቢን ፀረ ዴሞክራሲን ዝኾነ ስርዓት፣ ንጉስ ብእግዚኣብሄር ዝተሰየመን ዘውርዶ ድማ እግዚኣብሄር ጥራሕ ከምዝኾነ እንትወርድውን ብዘርኢ ብትውልዲ ዝሰጋገረሉ ስርዓት፣ ኩሉ ሰብ ማዕረ ከምዘይኮነን ኣብ ቅድሚ ሕጊ ውን ከምኡ ዝተኣናገድ ከምዝኾነ ብሓፂሩ ድሑር ፊውዳላዊ ስርዓት እንትኹን፤

በቲ ካሊእ ገፅ ድማ

- ባዕዳውያን ዝእኒ ዝበፅሖ ዘመናዊ ስርዓት ምሕደራ መሰረት ዝገበረ ናይ መረጃ ስርዓት፣ ናይ ዴሞክራሲያዊን ሰብኣዊን መሰላት መትከላት ዝተቐበለ፣ መንግስትነት ብውርሲን ብዘርኢን ዘይኮነስ ብመረጃ ክኸውን ቅቡል ዝገበረ ብተነፃፃሪ ዴሞክራሲያዊ ስርዓትን ዝተቐበለ፤

ኣብ ሓደ ሓገር ክልቲኦም ኣተኣናጊድካ ክትከድ ኣይከኣልን። እንተሊዮውን ዕድመኡ ሓፂር እዩ ዝኸውን። ምክንያቱ ብሓደገፅ ንጉስ ኣይኸሰስ ሰማይ ኣይሕረስ ብዝብል ጭርሖ ናይ ንግስነት ወንበር ዕድመ ልክዕ ዝተሓዘሉ ስርዓት፣ በቲ ካሊእ ገፅ ድማ ንጉስ እንተባላሽዩ ካብ ወንበሩ ይግለፍ፣ ህዝቢ ክሳብ ዝኣመነሉ ኣብ ወንበር ይፀንሕ፣ ንግስነት ድማ ኣብ በቢ ውሱን ዓመታት ህዝቢ ዘድምፀሉ/ዝውስነሉ ዝብል ስርዓት ኣብ ሓደ ሃገር ክኸዱ ኣይኸእሉን። ብዘይምንም ጥርጥር እቲ ንጉስ ኣይኸሰስ ሰማይ ኣይሕረስ ብዝብል ስርዓት ዝመሓደር ህዝቢ ብቐጥታ ተላዒሉ ነቲ ስርዓት ከምዘፍርሶ፤ ወይከዓ እቲ ዴሞክራሲያዊ ስርዓት ዝተቐበለ ሓይሊ ናብቲ ኣብትሕቲ ንጉሳዊ ስርዓት ዝመሓደር ህዝቢ እናሰረፀ ከይዱ ኣብ መወዳእታ ከምዝድምስሶ ፍሉጥ እዩ።

በዚ መሰረት እቲ ንጉሳዊ ስርዓት ነዚ ኩነታት ብደንቢ ተንቲኑ ብምርኣይ እቲ ህዝቢ ከይቀደሞ ክቐድም ኣለን ብዝብል ነቲ ናይ ዴሞክራሲ ኣመራት ሒዞ ክንቀሳቐስ ዝጀመረ ናይ ኤርትራ ፌዴሬሽን ብፀረ ዴሞክራሲያዊ መንገዲ ነቲ ብህዝብ ውሳኔ ናብ ስልጣን ዝመፀ ሓይሊ ተቐፃፂሩዎ፣ ዝነበረ ሕገመንግስትን ባንዴራን ብምርጋፅ ኩሉ ብስዩመ እግዚአብሄር ዝፍለጥ ኑጉሳዊ ሕገ መንግስቲን ብባንዴራን ክመሓደር ገይሩ። ብዚ ጊዜ እዚ ጀሚሩ እዩ እምባር ህዝቢ ኤርትራ ኣንፃር ንጉሳዊ ስርዓት ብረት ዘልዓለ።

ህዝቢ ኤርትራ ብረት ምልዓሉ ትኽክል እዩ። ህዝቢ ኤርትራ መጀመሪያ ብናይ ባዕሉ ምርጫ ምስ ኢትዮጵያ ይሓሸኒ ኢሉ ብምምራፁ ግን ድማ በቲ ሸው ዝነበሩ ናይ ትምክሕቲ ስርዓት ብፀረ ዴሞክራሲያዊ መንገዲ ናፅነቱ ዝግህስ ተግባራት ብምፍፃምም ንመሰሉ ክኸብር ምልዓሉ ኣየውቅሶን፣ እኳ ዳኣ ፅቡቕ ኣብነት ንካልኣት ውፅዓት ህዝብታት ብምጅኑ የምግሶን የመስግኖን።

ህዝቢ ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ሓድነት እንትመርፅ፣ ካብቲ ዝነበሮ ባርነትን መስካሕክሒ መግዛእቲ ባዕዳውያን ገዛእቲን፣ ምስ ኣሓተይ ይሓሸኒ ሓድነተይ ይሓሸኒ፣ ምስ ኢትዮጵያውያን ኣሓትና ኮይንና ባዕልትና ንውስነሉ ስርዓት ወኒንና ክንዓብን ክንለምዕን ንኽእል ኢና ብዝብል እዩ። እቲ ዝረኽብዎ ግን ብግልባጡ ኮይኑ፣ ጀሚሩዎም ዝነበሩ ዘመናዊ ምሕደራ መንግስታትን ዴሞክራሲያዊ ኣመራትን ብምምንጣል ናብቲ ዱሒር ዘውዳዊ ስርዓት፣ ስዩመ እግዚአብሄር ስርዓት፣ ንጉስ ኣይኸሰሰ ሰማይ ኣይሕረስ ስርዓት ምስ መለሶም ብረት ከልዕሉ ተገዲዶም።

ትምክሕቲ ስርዓት ኤርትራ እንትብሉ ወደባን ተፈጥሮ ሃፍታን ብምድላይ እምባር ህዝቢ ኤርትራ ኣይምንታዮምን። ስለዝኾነውን ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ምስ ኣዕራብ ብምትሕሓዝ ኣዕራብ ንዓና ንኢትዮጵያ ናይ ክርስትያን ደሴት ብምጅና ኅሮሮና ሓኒቆም መተንፈሲ ከስኡኑና እዮም ሻዕብያ ጀብሃ ፈጠርም፣ ሻዕብያን ጀብሃን ንኤርትራ ብፔትሮ-ዶላር ክሸጡ እዮም ዝቃለሱ ዘለዉ ብዝብል ውስልትና፣ ሕቶ ህዝቢ ንምጭፍላቕ ናብ ጭፍጨፋ ኣትዮም። ብምጅኑውን ናይ ህዝቢ ሕቶ ንምጭፍላቕ ብዝተገበረ ምንቅስቃስ ቁፅሪ፣ ናይቲ ህዝቢ ናይ ሓድነት ድሌቱ ብኡ መጠን ካብ ጊዘ ናብ ጊዘ እናቐነሰ እናቐነሰ ክኸድን ኣብ መወዳእታ ኣብ እዋን ደርጊ መሊኡ ክጠፍእን ገይርዎ።

3.2 እጃም ሻዕብያ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን

ሻዕብያ ገና ካብ መቐሉ ፀረ ህዝቢን ፀረ ዴሞክራሲን ምጅኑ ኣብ ዝተፈለለዩ ፅሑፋተይ ገሊፀዮ እዩ። ሻዕብያ ካብ ናይ ኢትዮጵያ ናይ ትምክሕቲ ሓይሊታት ዝፈልዮ ነገር እንተሃለወ ኤርትራዊ መቐቆል ምጅኑምባር ኣብ ኩሎም ተግባራቱ ያው ናይ ፀረ ህዝብን ፀረ ዴሞክራሲን ምጅኑ፣ ጨና ህዝባዊ ውግንናን ጨና ዴሞክራሲያዊ ባህሪ ዘይብሉ ምጅኑ ካብ ብገናኡ እናሃለወ ዝፍለጥ እንተኾነውን፣ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ሻዕብያ ዝፍፀምም ዝነበረ ፀረ ህዝብን ፀረ ዴሞክራሲን ተግባራት፣ ኩነታት መሪር ቃልሲ ዝፈጠሮ

ናይ ኣፈ.ፃፅማ ፀገምብር ካብ ፀረ ህዝቢ ባህሪ ሻዕብያ ዝብገስ ኣይኮነን ዝብል ቀሊል ኣይነበረን። **ድሕሪ**
ነፃነት ምርግጋፅ ድማ ነቲ ፀረ ህዝብን ፀረ ዲሞክራሲን ተግባራቱ ብዝሸፍኡ ደረጃ ምፍፃም ምስጅመረ ግን
ሐዚ ኣብ መንነት ሻዕብያ ዝጠራጠር የለን እንተተብሃለ ምግናን ኣይኾንን። ክቕፅል እዩ